

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

InBIT
KOMPETENCJE TWORZĄ MOŻLIWOŚCI

FADOS
SŁAWOMIR ANIOŁ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

RAPORT Z EWALUACJI JAKOŚCI POZIOMU WDRAŻANIA PROGRAMU I NARZEDZI NA PODSTAWIE ANALIZY SPRAWOZDAŃ KWARTALNYCH PRZEDSZKOLNYCH LIDERÓW I INFORMACJI MIESIĘCZNYCH NAUCZYCIELI WDRAŻAJĄCYCH

Opracowała
Małgorzata Wrzał
Specjalista ds. ewaluacji i monitoringu

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Institut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

1. Charakterystyka projektu

„Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej” to projekt realizowany na terenie województwa dolnośląskiego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego POKL Priorytetu III „Wysoka jakość systemu oświaty”, Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia, poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe, w okresie od 01.07.2012 r. do 30.11.2014 r.

Głównym celem projektu jest „Poprawa jakości kształcenia dzieci w przedszkolu/oddziale przedszkolnym poprzez modernizację treści i metod kształcenia poprzez opracowaniu i wdrożeniu innowacyjnego programu edukacji przedszkolnej ze szczególnym uwzględnieniem nauk matematyczno - przyrodniczych w edukacji przedszkolnej, do listopada 2014 r.

Do osiągnięcia celu głównego miała się przyczynić realizacja dwóch celów szczegółowych:

1. Uatrakcyjnienie form i metod pracy z dziećmi w edukacji przedszkolnej poprzez realizację innowacyjnego programu edukacji przedszkolnej z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do listopada 2014 r.
2. Podniesienie jakości pracy przedszkola/oddziału przedszkolnego poprzez realizację innowacyjnego programu edukacji przedszkolnej treści i metod kształcenia oraz materiałów dydaktycznych do listopada 2014 r.

Grupę docelową stanowi 20 przedszkoli/oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych z terenu Dolnego Śląska. Pośrednio odbiorcami projektu jest 20 dyrektorów przedszkoli lub szkół podstawowych, 40 nauczycieli edukacji przedszkolnej oraz ok. 600 dzieci w wieku 3 – 6 lat. Założono, iż innowacyjny program będzie wdrażany w 20 placówkach, w 1 – 3 oddziałów, średnio w oddziale liczącym ok. 15 dzieci.

Głównym problemem, na który odpowiedź stanowi realizacja projektu jest brak w edukacji przedszkolnej innowacyjnych programów i pomocy dydaktycznych wykorzystujących multimedia, rozwijających kreatywną aktywność oraz kompetencje matematyczno - przyrodnicze. Realizacja projektu „Jutro idę do szkoły” powinna się przyczynić do minimalizacji zdiagnozowanego problemu i poprawić istniejącą sytuację. W tym celu zaplanowano realizację następujących zadań:

1. Rekrutacja i opracowanie innowacyjnego programu edukacji przedszkolnej i obudowy metodycznej
2. Wdrożenie programu w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych i upowszechnianie
3. Ewaluacja i monitoring projektu

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu zaplanowano przez cały okres realizacji projektu.

Realizacja wyżej wymienionych zadań pozwolić ma na osiągnięcie zaplanowanych wskaźników pomiaru celów projektu:

- L. programów wychowania przedszkolnego wykorzystujących multimedia, opracowanych w ramach projektu: 1
- L. przedszkoli/szkół podstawowych prowadzących oddziały przedszkolne, które wdrożyły innowacyjny program: 20
- L. oddziałów, w których wdrażano innowacyjny program „Jutro idę do szkoły”: 40
- L. zajęć dydaktyczno – wych. z zastosowaniem zestawu multimedialnego w placówkach: 2000
- L. nauczycieli, którzy podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe w zakresie stosowania TI do zajęć dydaktycznych: 40

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

- L. placówek, które wzbogaciły swoją bazę dydaktyczną o nowoczesne pomoce – zestawy multimedialne: 20
 - L. nauczycieli, którzy stosują nowoczesne technologie informatyczne podczas zajęć z dziećmi: 40
 - L. placówek, które podniosły jakość pracy z dziećmi: 20
- Osiągnięcie zaplanowanych wskaźników winno przełożyć się na osiągnięcie celów szczegółowych projektu, a co za tym idzie realizację celu głównego.

2. Założenia procesu ewaluacji w projekcie

W ramach prowadzonej ewaluacji, zgodnie z zapisami we wniosku o dofinansowanie, założono przeprowadzenie trzech badań ewaluacyjnych:

1. Badanie poziomu usług edukacyjnych świadczonych przez 20 placówek (badanie ex-ante i ex-post)
2. Ewaluacja jakości merytorycznej i metodycznej narzędzi na podstawie ocen nauczycieli ekspertów
3. Ewaluacja jakości poziomu wdrażania programu i narzędzi.

Ewaluacja, zgodnie z harmonogramem realizacji projektu, prowadzona będzie systematycznie przez cały okres jego realizacji.

Ponadto zostanie przeprowadzona ewaluacja szkoleń organizowanych dla dyrektorów i nauczycieli.

Raport niniejszy dotyczy Ewaluacji jakości poziomu wdrażania programu i narzędzi na podstawie Sprawozdań kwartalnych Przedszkolnych Liderów oraz informacji miesięcznych nauczycieli wdrażających.

3. Metodologia ewaluacji jakości poziomu wdrażania programu i narzędzi.

Zgodnie z zaplanowanymi w projekcie zadaniami, w okresie 1 września 2013 – 31 sierpnia 2014 r. w 20 placówkach (przedszkolach lub szkołach podstawowych) nauczyciele realizowali zajęcia z dziećmi na podstawie innowacyjnego programu „Jutro idę do szkoły” z wykorzystaniem opracowanych w ramach projektu materiałów metodycznych.

Placówki zostały wyłonione w drodze rekrutacji przeprowadzonej przez realizatorów projektu, następnie wyłoniono 40 nauczycieli wdrażających, gdyż program wdrażany był w 40 oddziałach (od 1 do 3 w każdej z placówek). Ponadto w każdej z placówek powołano Przedszkolnego lidera, którego zadaniem było pełnienie nadzoru nad nauczycielem lub nauczycielami wdrażającymi.

Ponieważ program zakładał wykorzystywanie w trakcie jego realizacji narzędzi multimedialnych, wszystkie placówki zostały wyposażone w tablicę multimedialną, rzutnik, laptop i wizualizer. Aby nauczyciele mogli w sposób właściwy i efektywny realizować zajęcia z wykorzystaniem multimedii i pracować metodami aktywnymi, zostali przeszkoleni na 40 godzinnych warsztatach „Jak uatrakcyjnić zajęcia poprzez realizację programu wychowania przedszkolnego i wykorzystanie multimedii”.

Przez cały okres wdrażania programu „Jutro idę do szkoły” każdy z Przedszkolnych Liderów składał kwartalne sprawozdania z realizacji programu w każdej z placówek, natomiast nauczyciele wdrażający składali Informacje miesięczne. Informacje miesięczne składane były wg wzoru opracowanego przez realizatorów projektu i zawierały informacje dotyczące opisu przebiegu wdrażania programu, w tym realizowanych treści programowych, zastosowanych metod pracy z dziećmi, wykorzystanych materiałów dydaktycznych, wykorzystania

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588

e-mail: jutroidedoszkoły@inbit.pl

Lider Projektu:

Institut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

multimediów. Ponadto nauczyciele oceniali treści programowe realizowane w danym miesiącu pod kątem wartości metodycznej, rozwijania myślenia twórczego i konstrukcyjnego i wyobraźni przestrzennej oraz innowacyjności. Ponadto oceniali materiały dydaktyczne wykorzystywane w danym miesiącu pod kątem ułatwienia realizacji treści programowych oraz pomoce dydaktyczne (multimedialne) pod kątem realizacji treści programowych. Oceniali również aktywności/zainteresowania dzieci udziałem w zajęciach.

Przedszkolni liderzy w swoich sprawozdaniach kwartalnych zawierali informacje o wdrażaniu programu w każdym z oddziałów, wskazywali stosowane przez nauczycieli metody pracy, stopień wykorzystania materiałów dydaktycznych, multimediów; formy opieki nad nauczycielami wdrażającymi (spotkania, konsultacje, uczestniczenie w zajęciach), opisywali współpracę z rodzicami – opinie, oceny udziału dzieci w projekcie a także informowali o działaniach upowszechniających projekt w środowisku lokalnym.

Nauczyciele złożyli 480 Informacji miesięcznych, a Przedszkolni liderzy 80 sprawozdań kwartalnych.

4. Analiza sprawozdań kwartalnych i informacji miesięcznych

Z analizy Informacji miesięcznych wynika, iż nauczyciele systematycznie realizowali kolejne treści programowe, korzystając z Przewodnika dla nauczycieli i kreatywnie realizując zawarte w nim propozycje. Podkreślają przede wszystkim znaczny wzrost swojej kreatywności, konieczność opracowywania nowych, innowacyjnych scenariuszy zajęć, sięgania do nowych materiałów edukacyjnych, zwłaszcza z zasobów internetu. Systematyczną, zgodną z podstawą programową realizację kolejnych treści programowych oraz wykorzystywanie Przewodnika potwierdzają także Przedszkolni liderzy, którzy również zwracają uwagę na wzrost zarówno umiejętności nauczycieli w zakresie wykorzystywania technologii informacyjnych, jak również na stałe poszerzanie zasobów edukacyjnych wykorzystywanych podczas zajęć z dziećmi.

Wysoko i bardzo wysoko nauczyciele oceniają treści programowe, materiały i pomoce dydaktyczne. Za najwartościowszą pomoc uznają tablicę multimedialną, wskazując przede wszystkim wszechstronność możliwości jej wykorzystania. Korzystają z zasobów internetu, dzięki czemu treści edukacyjne są w znacznym stopniu rozwijane, przekazywane w sposób niezwykle atrakcyjny. Stosowanie multimediów pozwala zabrać dzieci w każdy zakątek świata, pokazać im spektakl teatralny, uczestniczyć w koncercie, poznać podwodny świat. Dzięki nowoczesnym pomocom dydaktycznym wzrasta aktywność dzieci, zajęcia są znacznie atrakcyjniejsze, co powoduje wzrost kompetencji dzieci. Wszystkie pomoce przekazane w ramach projektu są systematycznie i w sposób kreatywny wykorzystywane przez nauczycieli wdrażających, co potwierdzają także Przedszkolni liderzy w swoich sprawozdaniach. W ciągu roku szkolnego 2013/2014 odbyło się w placówkach wdrażających 3788 zajęć z wykorzystaniem multimediów.

Nauczyciele w Informacjach miesięcznych wymieniają metody pracy z dziećmi podczas realizacji programu „Jutro idę do szkoły”. Zdecydowanie dominują metody aktywne; nauczyciele wymieniają najczęściej: metody aktywizujące, praktyczne, twórcze, percepcyjne i słowne. Wymieniają również dyskusję, burzę mózgów, stwarzanie sytuacji problemowych wyzwalaających u dzieci samodzielność, dramę, stwarzanie sytuacji inspirujących do samodzielnego działania. Wśród często stosowanych pojawia się także metoda projektu, gimnastyki twórczej, pantomimy, teatru skojarzeń, mapy pojęciowej.

Biurowo Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588

e-mail: jutroidedoszkoły@inbit.pl

Lider Projektu:

Instytut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Nauczyciele wdrażający podkreślają, iż opracowane scenariusze i cały materiał dydaktyczny zwraca uwagę nie tyle na wiadomości, ale na rozwijanie umiejętności, w tym umiejętność radzenia sobie dziecku z problemami, rozwijanie wiary w siebie, docieklivości, towarzyskości, chęci pokonywania trudności, wytrwałości w dążeniach do ukończenia pracy, adekwatnej samooceny.

Realizacja programu metodami aktywnymi oraz stosowanie multimedialnych przyniosły w opinii nauczycieli widoczne, codzienne zaangażowanie dzieci w działanie, chętnie podejmowanie zadań do wykonywania, wzmocnioną samoocenę dzieci (podejmowane próby samodzielnego radzenia sobie z problemem, bez częstego odwoływania się do pomocy nauczyciela). Wyzwalana jest ich aktywność, która pozwala im projektować, planować działania. To rozwija ich wyobraźnię twórczą, przestrzenną, konstrukcyjną.

Rozwija kompetencje i umiejętności niezbędne we współczesnym świecie. Odpowiada na wymagania cywilizacyjne i przygotowuje dziecko do życia w świecie, w którym korzystanie z multimedialnych jest wręcz niezbędne do sprawnego poruszania się w obecnych czasach. Program jest nastawiony na radzenie sobie z różnorodnymi problemami, trudnościami w codziennym życiu. Rozwija postawę przedsiębiorczą, która pozwala dokonywać racjonalnych wyborów i śmiało podejmować decyzję. Dziecko staje się bardziej samodzielne, potrafi współdziałać z innymi dziećmi, dorosłymi, nie poddaje się gdy ma z czymś kłopot. Nie zraża się, że dzisiaj nie potrafi, wie, że jutro, pojutrze, ale będzie to umiał.

W ocenie innowacyjnego programu nauczyciele podkreślali, że przede wszystkim program jest bardzo dynamiczny, bo stawia na pierwszym miejscu aktywność dziecka. Dziecko poznaje, odkrywa, doświadcza. Dzieci rozwijają się, są kreatywne, realizują swoje pomysły, rozwijają zainteresowania, nie boją się pytać, wykorzystują tablicę, płyty, same proponują różne działania, stawiają pytania, szukają odpowiedzi. Dzięki temu dziecko jest badaczem, eksperymentatorem, ekologiem, reżyserem, potrafi zaplanować działania, argumentować. Program uczy współpracy, negocjacji, analizowania, wyciągania właściwych wniosków. Uwzględnia potrzeby rozwojowe dziecka. Przedszkolni liderzy również podkreślają stosowanie przez nauczycieli metod aktywizujących. Stwierdzają, iż nauczycielki wdrażające projekt stawiały przed dziećmi zadania i sytuacje, w których przedszkolaki samodzielnie musiały rozwiązywać problemy, szukać, badać i odkrywać nowe zjawiska. Celowi temu służyły przede wszystkim zabawy badawcze, które są wskazywane przez autorów programu jako jeden ze sposobów rozwijania aktywności twórczej dzieci. Dzięki temu dzieci realizujące projekt „Jutro idę do szkoły” miały okazję samodzielnie szukać odpowiedzi na nurtujący je problem. Pobudzało to w nich aktywność poznawczą, która przejawiała się w działaniach badawczych i w zadawaniu pytań. Natomiast nauczyciele mieli za zadanie kierować aktywnością swoich wychowanków tak, aby mogli w pełni się rozwijać. Dlatego zajęcia dydaktyczne, zabawy tematyczne oraz zajęcia warsztatowe i spotkania integracyjne były tak organizowane, aby były ciekawe, pobudzały dzieci do myślenia, poszukiwania, a przede wszystkim do działania.

Nauczyciele wdrażający wysoko i bardzo wysoko oceniali realizowane treści programowe pod kątem wartości metodycznej, rozwijania myślenia twórczego i konstrukcyjnego i wyobraźni przestrzennej oraz innowacyjności. Również wysoko ocenili wykorzystywane materiały dydaktyczne pod kątem ułatwienia realizacji treści programowych oraz pomoce dydaktyczne (multimedialne) pod kątem realizacji treści programowych.

Nauczyciele i Przedszkolni liderzy wskazują także bardzo duże zainteresowanie rodziców nowymi metodami pracy z dziećmi, przekazują informacje, że dzieci chętnie opowiadają

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588

e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Institut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

InBIT
KOMPETENCJE TWORZĄ MOŻLIWOŚCI

FADOS
SŁAWOMIR ANIOŁ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Jutro idę do szkoły – program edukacji przedszkolnej”
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

o nowych, ciekawych zajęciach, chwalą się nowymi umiejętnościami, chętnie chodzą do przedszkola. Rodzice również w domu wspólnie z dziećmi korzystają z pomocy metodycznych zawartych w e-zeszycie, wykonują z dziećmi różne ćwiczenia, wykonują aplikacje multimedialne. Chętnie obserwują fragmenty zajęć z wykorzystaniem tablicy multimedialnej. Biorą również udział w zajęciach otwartych podczas których wykorzystywany jest zestaw multimedialny, w roku szkolnym odbyło się ich 189. Dzieciom szczególnie odpowiada taka forma zajęć, w której to one są nauczycielami, przewodnikami, gdyż znacznie łatwiej radzą sobie z obsługa tablicy.

Na podstawie Informacji miesięcznych nauczycieli wdrażających oraz Sprawozdań kwartalnych Przedszkolnych liderów można stwierdzić, iż poziom wdrażania programu był bardzo wysoki. Nauczyciele realizowali treści programowe korzystając zarówno z Poradnika, jak i wykorzystując materiały własne oraz tworząc nowe zasoby edukacyjne. Stosowano metody aktywizujące dzieci, dzięki czemu następował wzrost ich kompetencji. Wszystkie materiały i pomoce dydaktyczne były wykorzystywane, szczególnie cenną pomocą dydaktyczną był zestaw multimedialny, który w ogromnym stopniu wzbogacił możliwości nauczyciela w przekazywaniu dzieciom treści programowych.

Biuro Projektu:

ul. Daszyńskiego 17
59-900 Zgorzelec
tel. 502 634 588
e-mail: jutroidedoszkoly@inbit.pl

Lider Projektu:

Institut Organizacji Przedsiębiorstw
i Technik Informacyjnych InBIT Sp. z o. o.
Biuro Regionalne InBIT Zgorzelec
tel. 502 634 588

Partner Projektu:

Firma FadoS
Sławomir Anioł
tel. 696 423 278
e-mail: biuro@fados.pl